

Medvědův průvodce bakalářkou

Martin Mareš

mj@ucw.cz

Katedra Aplikované Matematiky
MFF UK Praha

2026

Formality určují Opatření děkana 26/2023, 27/2023 a Opatření rektora 72/2017.

Papírová verze:

- Na informatice se neodevzdává
- Jinde 1 výtisk (není třeba pevná vazba)

Elektronická verze:

- PDF/A (level 1a nebo 2u) + přílohy (omezení formátů!)
- Odevzdává se do SISu
- Přílohy nad 850 MB mají speciální postup
- Též se odevzdává abstrakt (český/slovenský a anglický)
- Po obhajobě lze doplnit errata (do 15 dnů)

Požadovaná úprava práce:

- `www.mff` / Studenti / Bc. a Mgr. / Bakalářské ... práce
- Formality: formát papíru, desky, titulní strana, informační strana, ...
- Doporučení: velikost okrajů, písma atd.
- Obsah, seznam zkratk, obrázků a tabulek, ...
- Výstup z AI musí být řádně označen
- *Chcete-li něco dělat jinak, poradte se s vedoucím.*

K dispozici je šablona pro \LaTeX / Overleaf:

- Odkaz ze stránky o úpravě práce
- Též na <https://mj.ucw.cz/vyuka/bc/>
- Pozor na staré verze

- Jakým jazykem: CS / SK / EN; jiný se souhlasem děkana
 - Bakalářka by neměla být vaším prvním anglickým textem
- Jazyková kultura:
 - Spisovný a přesný jazyk (žádná barbarština)
 - Terminologie: vyhýbejte se czengličtině i hyperkorektnosti
 - Slovosled (HTTP protokol, kompaktní CD disk)
 - Pravopys a syntaxe
- Obvykle píšeme v 1. osobě množného čísla.
- Vyhýbejte se složitým větám, potažmo souvětím (a spoustě závorek (že?)), jakož i dlouhatánským odstavcům.
- Nepište detektivky. Hned řekněte, že vrah je zahradník.
- Zamyslete se nad pořadím. Dopředné odkazy radši ne.
- Pište jednotně.

- Rozmyslete si, pro koho píšete:
 - Pro kolegu matfyzáka (oponent, váš spolužák, ...)
 - Čtenář má obecné infromatické vzdělání (není třeba definovat graf), ale není expertem na váš obor.
- Stručnost je sestra talentu.
- Zkuste si text přečíst nahlas.
- Testujte na lidech.
- Vnímejte, jak píší jiní. Ale bezhlavě nekopírujte.

- Použijte program určený k sazbě textu (T_EX, Scribus, ...), Word v nouzi poslouží, ale výstup obvykle vypadá hrozně.
- Zvolte si typ písma pro **definice**, *identifikátory*, *zvýraznění* ... a dodržujte ho v celém textu.
- S typy písma a barvami to nepřehánějte.
- Různé typy pomlček: Fordův-Fulkersonův, 100–200 bitů, případně – jako tady – kolem vsuvky.
- Desetinné tečky *xor* čárky.
- „české uvozovky“
- Nedělitelné mezery: upředložek, vrcholv, aproto.
- Obrázky nejlépe vektorové nebo bitmapy ve vysokém rozlišení. JPEG jen na fotky.

Formát práce: PDF/A

- PDF/A je profil formátu PDF určený pro archivaci
- Různé varianty: na UK povoleno PDF/A-1a nebo PDF/A-2u
- Nesmí obsahovat:
 - odkazy na externí fonty (včetně systémových)
 - audio, video, skripty, obskurnosti
 - transparentní vrstvy (povoleny ve 2u)
- Musí obsahovat:
 - deklarace barevných prostorů
 - meta-data ve formátu XMP
- Ve všelijakých officech alespoň formálně OK
- V pdf \LaTeX u použijte balíček **pdfx** (viz šablona)
- Pozor na vložené obrázky, na opravu nabízíme <https://kam.mff.cuni.cz/pdfix/>
- Kontrola pomocí VeraPDF (<http://verapdf.org/>)
- Dále viz <http://mj.ucw.cz/vyuka/bc/pdfaq.html>

Povolené formáty příloh jsou tyto:

- Text: prostý text v UTF-8, PDF/A
- Obrázky: JPEG, PNG, PDF/A
- Zvuk: WAV, MP3
- Video: MPEG2, MPEG4
- Tabulky: CSV, XML

Ostatní po schválení fakultním koordinátorem (Petra Hoffmannová z knihovny).

Více příloh zabalit do jednoho ZIPu.

Pozor na přiložené publikované články (formát, autorská práva).

Příklad

Největší problém citátů na internetu je ten, že nevíte, jestli jsou pravé.

Josef Čapek

- Za cizí myšlenky se nestydíte, ale správně je citujte.
 - Použité věty, algoritmy, důkazy
 - Celá pasáž cizího textu – měla by být jasně ohraničena
 - Text vygenerovaný počítačem (to také cizí text)
- Odkazy: „O *temnu* píše jak Balcar se Štěpánkem [1], tak Jirásek [2].“
- **Špatně:** „Jak najdeme v [3]“
- Číslování: abecedně nebo podle pořadí odkazování
- Alternativně: [BŠ2005] (hodí se, máte-li odkazů hodně)
- Nebo uvádět roky: „O *buňátu* píše Hron (1891).“

Vhodné zdroje (kriteria: kredit, spolehlivost, dostupnost):

- Původní publikace (typicky článek)
- Monografie
- Učebnice
- Lze i osobní komunikace :)
- Raději ne encyklopedie
- Rozhodně ne náhodné webové stránky

- Je doporučeno držet se ISO 690.
- Norma je ovšem obtížně dostupná (kdo ji četl?).
- Praxe: různé výtahy, třeba na <http://citace.com/>
- Pozor na rozpory normy se zvyklostmi oboru.

BALCAR, Bohuslav a ŠTĚPÁNEK, Petr. *Teorie množin*. 2. vydání. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-0470-X.

MARNÝ, Tomáš. Tužkožrout obecný: tajuplný obyvatel akademické půdy. In: *Časopis pro pěstování strašidel*. 2010, č. 5, s. 60–69. ISSN 1234-5678.

MUNROE, Randall. Random Number. In: *XKCD: A webcomic of romance, sarcasm, math and language* [online]. 2010 [cit. 2011-10-04]. Dostupné z: <http://xkcd.com/221/>

- Formátování bibliografie:
 - Bib $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ – dnes už zastaralý
 - Bib $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ – novější, ohebnější (používá šablona)
 - Pybibliographer – pokud nepoužíváte $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$
- Sběr bibliografie:
 - zotero.org
 - Google Scholar
 - Citeseer
 - ... každopádně nutno upravovat ručně